

- ✓ **FORMY PRACY Z DZIEĆMI W DRUGIM PÓŁROCZU ŻYCIA**
- ✓ **FORMY PRACY Z DZIEĆMI W PIERWSZYM PÓŁROCZU DRUGIEGO ROKU ŻYCIA**

CZĘŚĆ I

- **Zabawy kontaktowo-dotykowe dla dzieci w drugim półroczu życia**
- **Zabawy paluszkowe i naśladowcze dla dzieci w drugim półroczu życia**
- **Zabawy ruchowe dla dzieci w pierwszym półroczu 2 roku życia**

W stymulowaniu rozwoju psychomotorycznego i osobowości dziecka podstawową formą pracy jest zabawa.

„Jako ważna forma działalności rozwijającego się człowieka podlega zasadzie ciągłego ruchu i ciągłych zmian. Na ogół każda odmiana zabawy naprawdę wtedy zajmuje bawiących się, gdy wymaga od nich doskonalenia możliwości rozwojowych, gdy nie wystarczają jej wciąż te same osiągnięcia, gdy stwarza ciągle nowe trudności i podniety do ich pokonywania”

Zmiany w dziecku, jakie dokonują się dzięki zabawie i w zabawie w dużym stopniu zależą od różnorodnych zjawisk środowiska społecznego – wychowania oraz mimowolnych oddziaływań środowiska (status ekonomiczny, społeczny i wpływy kulturowe). Wewnętrzne przeobrażenia jednostki oraz wpływy i oddziaływania środowiska wywołują w postępowaniu dziecka skłonność do zmieniania własnych sposobów bawienia się.

Objawia się to w poświęcaniu coraz większej ilości czasu na dany rodzaj zabawy, na wprowadzaniu nowych rekwizytów, na

zwiększaniu się liczby osób biorących udział we wspólnej zabawie, na wzrastaniu stopnia trudności (a więc i wymagań stawianych uczestnikom zabawy), porzucaniu jednych odmian zabawy i przechodzenia do innych. Ogólna linia przeobrażania się polega na przechodzeniu od form prostych do bardziej złożonych.

Analiza zabaw wskazuje na ich dużą rolę we wszechstronnym rozwoju dziecka. Będą one oddziaływać na nie wówczas, gdy opiekunka po pierwsze uświadomi sobie wartości poznawcze, społeczno – moralne, estetyczne i zdrowotne każdego rodzaju zabawy, a po drugie uwzględni i wykorzysta w swojej pracy wszystkie ich rodzaje. Ponadto powinna stać się dorosłym oddziałującym pozytywnie na zabawę.

Zabawy kontaktowo-dotykowe

W zabawach kontaktowo-dotykowych dorosły w rytm mówionego wierszyka dotyka palcami ciała dziecka. Sytuacja taka stymulująco wpływa na rozwój dziecka dostarczając mu istotnych informacji z receptorów skórnych do mózgu, dotyczących odczuwania własnego ciała, wywoływania poczucia bezpieczeństwa w kontakcie z dorosłym, a także wysyłania sygnałów akceptacji dziecka. Pochylenie się nad niemowlęciem w trakcie zabawy umożliwia maluchowi optymalny kontakt wzrokowy, stwarza możliwość obserwacji twarzy ludzkiej, ruchów mimicznych, ruchów narządów mowy. Ponadto malec osłuchuje się z głosem ludzkim, jego melodią, rytmem, tempem, intonacją, a więc z tymi wszystkimi

elementami kodu językowego, które są dla dziecka najbardziej interesujące.

Maluszki, z którymi prowadzi się tego rodzaju zabawy, wykazują większą reaktywność emocjonalną, łatwiej je sprowokować do głośnego śmiechu, wokalizacji, charakteryzuje je dłuższy czas koncentracji wzrokowej i słuchowej, wcześniej przejawiają zaczątki myślenia sensoryczno-motorycznego (np. dzieci uczą się przewidywać pewne zdarzenia - "kulą się" na chwilę przed usłyszeniem i wykonaniem gestu związanego z mówionym wersem: "Jak uszczypnie będzie znak").

Przykłady zabaw kontaktowo-dotykowych

KOMINIARZ

Idzie kominiarz po drabinie,
Patrz - już siedzi tu, w kominie.

RAK

Idzie rak, nieborak,
Czasem naprzód, czasem wspak.
Jak uszczypnie, będzie znak.

MYSZKA

Idzie myszka do braciszka,
Tu wskoczyła, tu się skryła.

WAŹ

Idzie wąż wąską dróżką,
Nie porusza żadną nóżką,
Poruszałby, gdyby mógł,
Lecz wąż przecież nie ma nóg.

Zabawy kontaktowo-naśladowcze

W zabawach kontaktowo-naśladowczych aktywny udział wykazują już dzieci w 7-9 miesiącu życia. Starają się one odwzorowywać gesty osoby dorosłej. Pojawia się gotowość do współdziałania, reagowania na elementy słowne recytowanego tekstu. Rozwój mowy biernej (umiejętności związane z rozumieniem słów) pozwala na kojarzenie słowa z gestem. Dziecko uczy się także określonych zachowań społecznych, np. gestu pożegnania "pa, pa", bicia brawa. Jest to następny ważny krok na drodze socjalizacji.

Przykłady zabaw kontaktowo-naśladowczych

CZAPLA

Chodziła tu czapla
Na wysokich nogach.
Chodziła po desce...
Chodziła po desce...
Opowiadać ci jeszcze,
Opowiadać ci jeszcze?

KIZIA, MIZIA

Kizia, Mizia, gdzieś ty była?
W komóreczce mleczko piłam
A mnie nic nie zostawiłaś?
A Ty, a Ty.....

TOSI, TOSI ŁAPCI

Tosi, tosi łapci, pojedziem do babci,
Babcia da nam kaszki, a dziadzio okraszki.
Tosi, tosi łapci, pojedziem do babci,
Babcia da pierożka i tabliczki z rożka.
Tosi, tosi łapci, pojedziem do babci,
Od babci do cioci, ciocia da łakoci.

Tosi, tosi łapci, pojedziem do babci,
Od babci do mamy, mama da śmietany.
Tosi, tosi łapci, pojedziem do babci,
Od babci do taty, tam jest pies kudłaty.

Zabawy paluszkowe

Dziecko sadzamy sobie na kolanach, ujmujemy jego rączkę i dotykając paluszków, wypowiadamy kolejne wersy wierszyka. Opuszki palców są bardzo bogato wyposażone w receptory. Umiejętne ich dotykanie sprawia dziecku radość, zaspokaja potrzebę stymulacji dotykowej, odpowiada na spontaniczne przez dziecko przejawianie zainteresowania własnymi paluszkami.

Przykłady zabaw paluszkowych

DYNIE

Jedna dynia, druga dynia,
Trzecia dynia, czwarta dynia.
Siadły razem cztery dynie,
Będą dobre gospodynie.

LECI..., LECI...

Leci, leci pszczoła
Do Wojtaszka czoła...
Wojtek śpi.
Leci, leci osa
Do Wojtaszka nosa...
Wojtek śpi.
Leci, leci mucha
Do Wojtaszka ucha...

Wojtek śpi.
Leci bąk tłuściutki
Do Wojtaszka bródki...
- A tuś mi!

SROCZKA

Srocza kaszkę warzyła,
Dzieci swoje karmiła:
Pierwszemu dała na miseczce,
Drugiemu dała na łyżeczce,
Trzeciemu dała w garnuszekczku,
Czwartemu dała w dzbanuszekczku,
A piątemu nic nie dała
I frrrrrr..... do lasu poleciała.

Zabawy ruchowe

Zabawy ruchowe dla dzieci są interesującą i ciekawą formą wspomagającą rozwój osobowy – zwiększają wydolność organizmu, poprawiają sprawność fizyczną i umysłową, likwidują nerwowe napięcie i sprzyjają czynnemu wypoczynkowi. Dzieci rozwijają wszystkie cechy motoryki, to jest siłę, szybkość, zręczność, wytrzymałość, umiejętności ruchowe.

Zabawy z piłką

Nic nie sprawia tyle radości, co zabawy z piłką. Roczne dziecko z pewnością poradzi sobie z podrzuceniem, dziecko starsze będzie natomiast próbował ją kopnąć, a nawet złapać.

Jeśli obawiamy się, że zwykła piłka jest za ciężka to zaproponujemy zabawę z piłką plażową.

Mała orkiestra

Instrumenty muzyczne można przygotować samemu. Wystarczy plastikowa butelka, do której wspólnie wkładamy kamyki, guziki, ziarna grochu, kukurydzy. Należy pamiętać jednak, że trzeba zabezpieczyć nakrętkę butelki owijając ją taśmą, gdyż w chwili nieuwagi drobne elementy mogą zostać zjedzone przez malca.

Apaszkowy wąż

Przygotuj pudełko po chusteczkach higienicznych oklejone kolorowym papierem z dużym otworem, przez który wyjmowane są chusteczki. Zwiąż na supeł kilka chust w różnych kolorach, po czym włóż je do pudełka. Pierwszą apaszkę lekko wysuń. Zachęć dzieci do wyciągania apaszkowego węża.

Zabawy w kole

Każdy na pewno zna zabawę w „Kółko graniaste” czy „baloniku nasz malutki”. Zabawy tego typu sprawiają dziecku wiele radości. Po kilku próbach z pewnością uda się dojść do perfekcji.

Źródła:

- Jaszczyszyn E.: Stymulowanie rozwoju psychomotorycznego i osobowości dziecka, Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy Radom 2006
- <https://www.promyczek.zgora.pl/o-nas/tak-sie-bawia-maluszki>
- http://www.zlobkibydgoskie.lo.pl/propozycje_zabaw_dzieci_1_2.html
- <https://parenting.pl/zabawy-ruchowe-dla-dzieci>